

Az archív Erdészeti Lapok digitalizálása

Fejlesztések és irányvonalak

A 2007. év első felére az Erdészeti Lapok és ezzel párhuzamosan az Országos Erdészeti Egyesület világhálón való jelenlétének, elérhetőségének időszerű és korszerű gondolata valósulhatott meg.

Ezzel párhuzamosan felmerült az az igény is, hogy az OEE méltán becses, évszázadokra visszanyúló erdészetszakmai, szakmatörténeti adatbázisa, a majd 150 évet átívelő folyóirat-archívum, a kor követelményeinek megfelelő technikai színvonalon, digitális formában, bárki számára elérhetően böngészhető, kereshető legyen. Hiszen ez nemcsak a szűkebb erdészszakma egyfajta kutatható, tartalmas „kincstára, de egyben 1862 óta a hazai szakfolyóirat-kiadás joggal neves magyar közkinccse is.

Az OEE, az Erdészeti Lapok Szerkesztő Bizottságának tagjai és a közhasznú törekvést felkaroló, támogató Ipoly Erdő Zrt. delegált képviselői megkezdték a konkrét feladatok végrehajtását.

A 2006. októberi kapcsolatfelvételt követően, ez év februárjában felkerestük az NYME Központi Könyvtárát, ahol *ifj. Sarkady Sándor* főigazgató és *Tömpa Zoltáné* könyvtári informatikus, egyetemi főtanácsos iránymutatásai mellett szakmai segítségnyújtás és együttműködés elvi keretei fogalmazódtak meg. Az egyetem könyvtára már rendelkezik megfelelő mélységű tapasztalatokkal egy ilyen nagymérvű célkitűzés támogatásához, hiszen korábban hasonló irányú feladatokban vettek részt. A könyvtár által az Erdészeti Lapok digitalizálásához felajánlott segítség fontos része volt a már meglévő és jól működő katalógus- és rekordrendszer esetleges alkalmazása, a könyvtár rendelkezésére álló digitalizáló eszközök, szoftverek, adatbázisok használata, a könyvtári, évfolyamonként egybekötött folyóirat példányokból az egyes hiányzó évfolyam kötetek pótlása. Felmerült az is, hogy az egyetem diákjai között megszervezik és kivitelezik az egyes példányok nyers képállománnyá alakítását.

További jelentős előrehaladást eredményezett és egyben a közhasznúság egyfajta fokmérőjévé is vált, hogy a közgyűjteményi kapcsolatok segítségé-

vel sikerült e témával kapcsolatban az Országos Széchenyi Könyvtár MEK (Magyar Elektronikus Könyvtár) Osztályával párbeszédet kialakítani. Ennek egyre szorosabbra fonódásával az OSZK MEK és az EPA (Elektronikus Periodika Adatbázis) vezetőivel és munkatársaival, ez év március 14-én folytatunk le tárgyalást.

A MEK és az EPA részéről *Moldován István* osztályvezető, *Káldos János* és *Csáki Zoltán* vett részt, OEE oldaláról a Wagner Károly Erdészeti Szakkönyvtár könyvtárosa, *dr. Sárvári János*, az Erdészeti Lapok képviselőjében pedig *Lengyel László Zoltán* szerkesztőbizottsági tag, az Ipoly Erdő Zrt. közönségkapcsolati vezetője, *Nagy László* tudományos munkatárs részvételével együtt.

A megbeszélés során a kép alapú digitalizálás megvalósíthatósága, a webes megjelenési felület szakmai kérdései, a szabad szavas keresési rendszer, a tartalomjegyzékek feldolgozása egy részletes repertórium kialakításának igényével, illetve kétoldalú, kölcsönösen előnyös együttműködési megállapodás kereteinek megrajzolására került sor.

Az akkor folyó egyeztetések alapján, az OSZK – anyagi erőforrások bevonása nélkül – vállalta az elektronikus archiválási és keresési feladat szakmai koordinálást, szoftver és informatikai háttérkapacitás, illetve szaktudás hozzáadását. Emellett előzetes egyeztetések után, időnként elérhetővé teszi az OSZK-ban őrzött, könyvészeti szempontból jobban kezelhető folyóirat állományt. Az OEE és az Ipoly Erdő Zrt. a nyers képállományok bevitelét szolgáló eszközöket biztosítja, és segíti az ehhez szükséges humán erőforrás megteremtését.

A folyamatos kapcsolattartás mellett, áprilisban az OSZK vezetői értekezletén, a nemzet könyvtárának főigazgatója és a gyűjteményfejlesztési igazgató részéről is zöld utat kapott az együttműködés, mellyel így a márciusi tárgyalás elvi elképzelései, tervei a gyakorlati megvalósulás útjára léphettek. Így már hivatalosan is, az OSZK a digitális archívumok kialakítása, tárolása, kezelése során megszerzett – és az országban

legnagyobb gyakorlattal rendelkező - szaktudását bocsátja rendelkezésünkre.

Ezzel a döntéssel megkezdődhetett a digitalizáló eszközök tesztelése, a digitális képebeolvasás és karakterfelismerési munkák finomra hangolása, az OEE könyvtárából az egyes eltérő formátumú évfolyamok kiválogatása és teszt digitalizálása, a képek, ábrák kezelése. A nyár folyamán pedig megszületett a folyóirat archívum hálózati-webes publikálásának próbaverziója. Az Erdészeti Lapok archívumának világhálós megjelenítése kapcsán, egy eddig még nem létező, a Magyar Elektronikus Könyvtár (MEK) által még nem használt publikációs felület prototípusa jött létre, melyet egyelőre tesztelésként – az Erdészeti Lapok 1882. január havi teljes számát felhasználva – az OSZK EPA szerverén lehet elérni, az alábbi link-hivatkozás felhasználásával.

<http://epa.oszk.hu/01100/01192/00001/pdf/>

Ahogy az Erdészeti Lapok szeptemberi szerkesztő bizottsági ülésén elfogadásra került, az egyes évfolyamok havi számai és cikkei ebben a formátumban érhetőek majd el az világhálón keresztül.

A szabad szavas keresési rendszer létrehozatala a tesztverziók elkészülte, a végleges formátum és struktúra kialakítása után kerül majd feldolgozásra. A kereshető tartalomjegyzékek szerkezetének formába öntése a jelenlegi fejlesztésekkel párhuzamosan zajlik.

A finomítások, tesztelések, a rendszer hangolása folytatódik tovább. Lépcsőfokról, lépcsőfokra haladunk előre a kitűzött cél felé, melynek végén reményeink szerint az eddig szűkebb szakmai keretek között mozgó, 150 év alatt felhalmozott örökségünk válik bárki által elérhetővé.

Ezúton köszönjük meg a Nyugat-Magyarországi Egyetem Központi Könyvtára, az Országos Széchenyi Könyvtár MEK Osztálya, az Országos Erdészeti Egyesület Elnöksége, az Ipoly Erdő Zrt. vezetése és az Erdészeti Lapok Szerkesztőbizottsága által nyújtott segítséget, mellyel hozzájárultak az eddig elért eredményekhez.

Nagy László
tudományos munkatárs
(Ipoly Erdő Zrt.)